

گذری کوتاه بر زندگی

شیخ الإسلام حضرت

مفتی محمد تقی عثمانی (دامت برکاتہم)

از

قاضی لقمان حکیم

مترجم:

غلام محمد شرافتمند

خادم شعبہ تفسیر و تالیف و مدرس حوزه علمیہ احنافہ خوانہ

سرشناسه	: لقمان
عنوان قرار دادی	: لمحات من حياة القاضي محمدتقی العثماني. فارسی
عنوان و نام پدیدآور	: گذری کوتاه بر زندگی شیخ الاسلام مفتی محمد تقی عثمانی از قاضی لقمان حکیم/ مترجم غلام محمد شرافتمند.
مشخصات نشر	: تربت جام: شیخ الاسلام احمد جام، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۸ ص.
شابک	: 978-964-247-009-9
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: عثمانی، محمدتقی، ۱۹۴۳ - م.
موضوع	: Usmani, Muhammad Taqi
شناسه افزوده	: شرافتمند، غلام محمد، ۱۳۵۹ - مترجم
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۸ ۷۵۰۴۱ ل ۲ ع ۳۵/۳۵ BP
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۹۹۴۹
شماره کتبخانی ملی	: ۱۹۵۷۴۲۹

انتشارات شیخ الاسلام احمد جام

(زندگی مفتی محمد تقی عثمانی)

مؤلف	: قاضی لقمان حکیم
مترجم	: غلام محمد شرافتمند
ناشر	: شیخ الاسلام احمد جام
نوبت چاپ	: اول ۱۳۸۸
شمارگان	: ۳۰۰۰ نسخه
چاپخانه	: دقت (ته) ۳۱۲۵۰۵۲
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۴۷-۰۰۹-۹
قیمت	: ۱۵۰۰ تومان

تلفن: ۲۲۲۴۴۷۱ - ۲۲۲۵۲۳۸ - ۰۵۲۸

فهرست محتویات کتاب

صفحه	شرح
۱	دیباچه ی مؤلف
۲	دیباچه ی مترجم
۵-۳۳	فصل اول: شرح حال
۶	۱- نام و نسب
۷	۲- تاریخ و محلّ ولادت
۸	۳- خانواده
۹	۳- ۱- پدر بزرگ
۱۱	۳- ۲- پدر
۱۷	۳- ۳- مادر
۱۸	۳- ۴- برادران
۲۱	۴- مهاجرت به سوی پاکستان
۲۲	۵- مرحله ی تحصیل علم
۲۳	۵- ۱- علومى كه آموخت
۲۳	۵- ۲- تحصیل علوم روز
۲۵	۵- ۳- راهنمایی جستن از مشایخ طریقت
۲۶	۵- ۴- مشهورترین اساتید ایشان در درس نظامی
۳۰	۶- موقعیت و جایگاه علمی

فصل دوم: فعالیت ها

۸۹-۳۵

- ۱- تدریس ۳۶
- ۲- نظارت و مشغول بودن به فتوا ۳۷
- ۳- تألیف ۳۸
- ۴- تلاش برای به تصویب رسانیدن قوانین اسلامی در پاکستان ۳۹
- ۱- ۴- خواسته های نجات دهنده و آزادی بخش ۴۰
- ۲- ۴- فعالیت در چارچوب مجلس فکر اسلامی ۴۳
- ۳- ۴- در چارچوب قضا ۴۷
- ۳- ۴- ۱- سنگسار زانی متاهل ۵۱
- ۳- ۴- ۲- عکس های فتو گرافی ۵۱
- ۳- ۴- ۳- قانون معامله ۵۲
- ۳- ۴- ۴- در رابطه با قصاص و دیت ۵۳
- ۵- به کارگیری همبستگی و روابط زمام داران، در راه اجرای قوانین شرعی ۵۴
- ۶- تلاش برای اسلامی ساختن اقتصاد کشور ۵۷
- ۷- دعوت و ارشاد ۵۹
- ۷- ۱- وعظ ۵۹
- ۷- ۲- ارشاد بر شیوه ی عرفان ۶۱
- ۷- ۳- ارشاد به وسیله ی نامه ۶۲
- ۸- نویسندگی ۶۲
- ۸- ۱- رویدادهای جهان اسلام ۶۸
- ۸- ۲- اصلاح فرد ۷۵
- ۸- ۳- اصلاح جامعه ۷۵

۷۷	۸-۴- اصلاح اقتصاد و سیاست
۷۷	۸-۵- اصلاح تعلیم
۷۸	۹- سفرها
۸۸	۱۰- مناصب
۸۹	۱۰-۱- کارهای اداری و وظیفه‌ای
۸۹	۱۰-۲- منصب های دیگر
۸۹	۱۰-۳- منصب های سابق
۹۱-۱۲۸	فصل سوم: آثار علمی
۹۲	آثار علمی
۹۲	۱- ویژگی های نوشتاری
۹۳	۱-۱- تواضع و فروتنی
۹۳	۱-۲- وسعت و شمول
۹۴	۱-۳- درک و فهم مزایای شریعت
۹۴	۱-۴- نشاط و شادابی و احساسات فراوان
۹۵	۱-۵- مبادرت و رزیدن به موضوعات معاصر
۹۵	۱-۶- جذابیت در شیوه ی بیان
۹۶	۲- معرفی مختصر از مهم ترین تألیفات
۹۷	۲-۱- تکمله ی فتح الملهم، شرح صحیح مسلم
۱۰۴	۲-۲- سلسله مسائل فقهی معاصر در پرتو شریعت اسلامی
۱۰۷	۲-۳- مسائل ذبیحه
۱۰۷	۲-۴- مسیحیت چیست؟

۱۱۱	۲-۵- علوم قرآن و اصول تفسیر
۱۱۳	۲-۶- ترتیب و تحقیق اعلاء السنن و تعلیقات آن
۱۱۵	۲-۷- در عصر حاضر اسلام چگونه نافذ شود؟
۱۱۵	۲-۸- معاویه و حقایق تاریخی
۱۱۶	۲-۹- جایگاه تقلید از دیدگاه شرع
۱۱۸	۲-۱۰- حقوق مدنی
۱۱۸	۲-۱۱- کنترل جمعیت از دیدگاه عقل و شرع
۱۱۹	۲-۱۲- جایگاه سنت نبوی
۱۱۹	۳- فهرست مفصلی از تألیفات بر حسب موضوع

بسم الله الرحمن الرحيم

تقریظ

اسلام آخرین و کامل ترین دین است که سعادت بشر را تضمین می‌کند. از آنجایی که این دین نسخه کامل نجات، خوشبختی، موفقیت و کامیابی است خداوند متعال صیانت و بقای آن را تا قیامت عهده دار شده است، بنابراین می‌بینیم اسلام با وجود مخالفت‌های سخت ابلیس و طرفدارانش و با وجود فتنه‌های گوناگون و طوفان‌های سهمگین در طول قرون و اعصار، مرتباً در حال رشد و شکوفایی بوده است.

متفکر فقید علامه ابوالحسن علی ندوی رحمه الله رمز مقاومت اسلام در برابر مشکلات گوناگون را در کتاب «تاریخ دعوت و اصلاح» این گونه بررسی کرده است. شاید بپرسید این دین با وجود خطرهای سخت، تحولات پایان ناپذیر، تغییرات زمان و مکان و حوادث گوناگون که هر یک برای نابودی یا تحریف ادیان دیگر کافی بود، چگونه توانسته است مصون و پابرجا بماند؟ پاسخ این پرسش آن است که این دین به دو دلیل توانسته است همیشه در صحنه بماند:

یکی: همانا ساختار و صلاحیت ذاتی این دین است، توضیح اینکه خداوند متعال به حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم چنان تعالیم زنده و کاملی عنایت فرموده که در هر زمان و مکان به وسیله آن می‌توان به نیازهای جامعه پاسخ گفت و در برابر مشکلات ایستادگی کرد. دوم: خداوند متعال این را به عهده گرفته که در هر زمان به این دین بزرگ، افراد زنده و نیرومندی عنایت کند تا تعالیم آن را در زندگی خود و دیگران به صورت عملی اجرا نمایند و به طور جمعی یا انفرادی همواره این آیین را تازه و این امت را سرگرم عمل نگه دارند. در این دین صلاحیت تربیت و پرورش افرادی شایسته و خداجوی وجود دارد به گونه‌ای که در آیین‌های قبلی چنین نبوده است.

بنابر لطف الهی است که زمان ما نیز از وجود چنان رجال بزرگی محروم نمانده است. بدون تردید یکی از مصداق‌های این مردان بزرگ، اندیشمند معروف و فقیه عالی مرتبه، علامه مفتی محمد تقی عثمانی فرزند برومند مفتی اعظم پاکستان علامه محمد شفیع می‌باشد.

سخن گفتن از ابعاد گوناگون شخصیتی این انسان بزرگ و آرای برجسته و نظرات ابتکار آمیزشان مخصوصاً در موضوع اقتصاد نوین اسلامی، مثنوی هفتاد من کاغذ می‌خواهد. و آنچه در کتاب حاضر می‌خوانید، مثنی نمونه از خروار است.

نیاز مبرم وجود دارد که در زمینه معرفی ابعاد شخصیتی و خدمات ارزنده ایشان بیشتر نوشته شود و برای برگرداندن آثار و نوشته‌هایش به فارسی تلاش‌های جدی‌تری صورت گیرد. تا نسل جوان بهتر بتواند از این منبع زلال علم و معرفت استفاده نماید.

بهر حال تلاش عزیز گرامی مولوی غلام محمد شرافتمند فاضل دارالعلوم کراچی، شایسته تقدیر است که زندگی‌نامه مختصر استاد مکرم را که به قلم برادر بزرگوار مولانا لقمان حکیم به زبان عربی تألیف شده بود، به فارسی ترجمه نموده است. امیدوارم این کار ایشان مقدمه‌ای برای کارهای بزرگتر قرار گیرد و ایشان بیش از پیش در زمینه نوشتن و ترجمه موفق شود. انتظار می‌رود خوانندگان عزیز و جوانان علم دوست بیشتر با شخصیت استاذ فرزانه علامه محمد تقی عثمانی آشنا شوند و به مطالعه آثار ترجمه شده‌اش روی آورده و به سوی سعادت گام بردارند.

لعل الله يحدث بعد ذلك امراً

محمد قاسم بنی کمال (قاسمی)
خادم دارالافتاء دارالعلوم زاهدان
۲۱ رجب ۱۴۳۰ هـ. ق

دیباچه

دیباچه ی مؤلف

الحمد لله الواحد الصمد، لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفواً أحد، لا شریک له وبنعمته تتم
الصالحات، اللهم صلّ علی نبیک المصطفی وعلی آله وأصحابه ومن تبعهم واهتدی بهمیدهم إلی یوم
الدین!

قصد دارم در این چند سطر، گوشه‌هایی از زندگی استاد بزرگوارم، جناب قاضی
محمد تقی عثمانی را بگنجانم. امیدوارم که خداوند متعال ایشان را در پناه و حمایت
خویش جای دهد و عمری دراز و سراسر عافیت، نصیبتشان فرماید و ما را از افادات، و
دعاهای نیکویشان بهرمند گرداند.

اکنون که اراده‌ی نوشتن را دارم، می‌ترسم که مبدا با بیان ناقص خود به جای
روشن ساختن برخی از گوشه‌های زندگی این بزرگوار، آن را منکدر و تاریک سازم، زیرا
بسا اوقات، آینه از به دست گرفتن کسانی که آداب آن را نمی‌دانند، کثیف و منکدر
می‌شود. امیدوارم خوانندگان چنین خطاهایی را با دیده اغماض بنگرند.

مطالبی که پیرامون شخصیت استاد، در این کتاب بیان شده است، به طور قطعی
همه ی ابعاد شخصیت ایشان نمی‌باشد بلکه این اثر، هدیه ی ناقابل است به پیشگاه
استاد بزرگوار که شاگردش به خود می‌نازد و می‌بالد که خداوند به او توفیق داده تا
لحظاتی در مجلس درس اینچنین استادی حاضر شده و فواید زیادی حاصل نماید.

در پایان از خداوند متعال مسئلت دارم که این کوشش فروتنانه را قبول بدارد و آن
را ذخیره‌ای برای روزی که مال و فرزند به کار نمی‌آیند، قرار دهد.

وصلی الله وسلم علی سید الانبیاء سیدنا محمد وعلی آله وأصحابه أجمعین *

لقمان حکیم

جامعه دارالعلوم کراچی

۸ شهبان المعظم ۱۴۱۹ هجری

دیباچه‌ی مترجم

شخصیت حضرت مفتی محمد تقی - حفظه الله - بر هیچ کس پوشیده نیست و بیشتر اهل علم و عرفان ایشان را می‌شناسند. وی از قدرت حافظه و تبحر علمی کم نظیری برخوردار است به حدی که انسان را به یاد محدثان و فقهای متقدم می‌اندازد. شنوندگان در مجلس او احساس خستگی نمی‌کنند بلکه سراپا گوش هستند و لذت می‌برند. در مجلس وی هیچ پرسشی بی پاسخ نمی‌ماند. او سخنانش را با احادیث نبوی و عبارات فقهی مدلل و اشعار نغز عربی، اردو و فارسی و ضرب المثل‌ها، مزین کرده، تحسین حضار را برمی‌انگیزد. علمای بزرگ معاصر بر وی اعتماد دارند و سخنان را حجت می‌دانند. همچنین بسیار پای بند شریعت و متبع سنت است و اغلب در مجالس خود از پیروی سنت‌ها، و تقوا و پرهیزگاری سخن گفته و به آن تاکید می‌کند. او همیشه پاسخ هر سؤالی را آماده دارد. گاهی ما طلاب در طول راه مطلبی را از وی می‌پرسیدیم و مدتی طولانی می‌ایستاد و سعی داشت مطلب را به ما بفهماند. همیشه زبانش با ذکر و یاد خدا تازه است. واقعاً اگر بگوییم که وی نمونه‌ی صحابه‌ی کرام در عصر حاضر است اغراق نکرده ایم.

استاد بزرگوار برای اولین بار در ۲۳ رجب ۱۴۲۶ هجری قمری جهت شرکت در همایش فارغ التحصیلی طلاب دارالعلوم زاهدان که هر ساله برگزار می‌شود، به ایران تشریف آورد. امیدواریم که خداوند هرچه بیشتر توفیق ملاقات و استفاده از این بزرگواران را نصیب فرماید. آمین

غرض از ترجمه‌ی کتاب مذکور این است که با چنین شخصیت‌های برجسته‌ای آشنا شویم و با حرکت کردن بر نقش قدم این بزرگواران باعث شکوفا شدن زندگی خود گردیم.

ناگفته نماند، آنچه از تصنیفات و خدمات شایان استاد محترم بیان شده، متعلق به زمانی است که این کتاب تألیف شده است و هنوز هم فعالیت های ایشان در زمینه های مختلف ادامه دارد. از خداوند مسئلت داریم که به ایشان عمر دراز و پربرکت نصیب فرماید.

در پایان از دوستان عزیز و گرامی جناب مولوی سروری و مولوی سیدشهاب الدین موسوی و مولوی علی رضا رسولی کمال تشکر و امتنان را دارم که در زمینه ی ویرایش کتاب بنده را یاری کردند. امیدوارم که خداوند متعال روز به روز بر توفیقات ایشان و تمامی خدمت گزاران به دین مبین اسلام بیفزاید.

محتاج دعا: غلام محمد شرافتمند